

**FG1299 Själständigt arbete, grundnivå inom lärarprogram
(musik som ämne 2), 15 hp**
Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan
2018
Institutionen för musik, pedagogik och samhälle (MPS)

Handledare: Anna Backman Bister

Benjamin Ek

Fill The Air With Screams

Semiotisk jämförelse av ett audiovisuellt verk och ett
sceniskt

Inspelning av det självständiga, konstnärliga arbetet finns dokumenterat i
det tryckta exemplaret av denna text på KMH:s bibliotek.

Sammanfattning

Inspirerad av iamamiwhoamis audiovisuella verk skrev jag föreställningen Fill The Air With Screams som genomfördes den 27 oktober 2017. Det som intresserade mig hos iamamiwhoami var deras användning av symboler och i denna uppsats undersöks symbolspråket i deras verk bounty och jämförs med mitt eget verk. Syftet är att genomföra ett sceniskt verk utifrån ett audiovisuellt symbolspråk. Frågeställningen är: Hur kan ett audiovisuellt symbolspråk användas i en scenisk föreställning? Det audiovisuella verket tolkades med denotation och konnotation, dessutom analys av texterna och den emotionella strukturen. Artistens liv och omvärldens tolkningar togs in och sist jämfördes verket med den sceniska föreställningen. Slutsatsen är att Fill The Air With Screams har mycket gemensamt med iamamiwhoamis verk bounty men att deras symbolspråk är mer utvecklat och bygger upp en värld på ett mer lyckat sätt. Arbetet har lärt mig mer om hur symbolspråk kan användas och idéer på hur jag kan utveckla mina egna symboler.

Nyckelord: musikvideo, semiotik, kvalitativ, audiovisuell, musik, scenisk framställning, youtube

Innehållsförteckning

1. Inledning och bakgrund	1
1.1 Sammanfattning av Fill The Air With Screams.....	1
1.2 Syfte	2
1.3 Tidigare forskning, litteratur och teori	2
2. Metod	4
3. Resultat.....	5
3.1 Denotation och konnotation	5
3.2 Textanalys.....	9
3.3 Emotionell struktur.....	11
3.4 Mottagare och sändare.....	12
3.5 Tolkning.....	13
3.6 Andra tolkningar och alruna.....	13
3.7 Jämförelse med Fill The Air With Screams.....	14
3.8 Sammanfattning.....	15
4. Diskussion.....	15
Referenser	18
Bilaga 1	20
Bilaga 2.....	24

1. Inledning och bakgrund

Uppskattningen för musikvideor har alltid funnits där. Redan som liten stod jag trollbunden framför tvn och såg på MTV. Med tillgång till internet och sidor som Youtube kunde jag se på musikvideor från väletablerade artister men också oetablerade artister. Det var så jag upptäckte iamamiwhoami. iamamiwhoami (Iam) var ett audiovisuellt projekt som släppte musikvideor och album mellan 2009-2014. Medlemmarnas identiteter var dolda till en början men visade sig vara ett samarbete mellan artisten Jonna Lee, musikproducenten Claes Björklund och fotografen John Strandh (To whom it may concern, 2017). Jag upplever att deras elektroniska popmusik går att uppskatta som ett verk för sig, men det är i symbios med det visuella som en större helhet byggs upp. Musiken förstärker videon och videon förstärker musiken. Genom symboler berättas en till synes komplex och mystisk historia som fångar mig som mottagare och bjuder in till fria tolkningar. Med inspiration från Iams videor skrev jag musikföreställningen Fill The Air With Screams (Screams) tänkt för scenen. Genom att skapa mina egna symboler berättar Screams en historia om systemfel och att göra uppror. Föreställningen består av tre låtar som tidigare komponerats av mig. Låtarna är alltså inte skrivna för föreställningen utan de har fått ett nytt ”hem” och texterna är ändrade för att passa handlingen. Genom en djupdykning i Iams videor och analys av symbolspråket förväntas mer kunskap nås kring hur symboler används för att berätta en historia. Detta kan ge mig mer insikt över hur jag själv använder symboler som berättarteknik och hur dessa kan utvecklas. Som lärare inom musik- och mediaproduktion är ämnet intressant. Mina elever kommer att möta och tolka musikvideor. Kanske har de behov av att kunna skapa egna visuella symboler. Arbetet har också en tydlig koppling till syftet med ämnet Estetisk Kommunikation för gymnasieskolan (Skolverket, 2011).

1.1 Sammanfattning av Fill The Air With Screams

Manuset till hela föreställningen finns i bilaga 1. Manuset skiljer sig lite mot slutresultatet av föreställningen. Föreställningen börjar med att ett klassiskt stycke framförs under tiden som karaktären Systemet beordrar byggarbetarna att bygga upp sceneriet. De tar fram stolar, några speglar och en krubba. Systemet föder sedan ett barn som läggs i krubban. Ett hockeylag

kommer ut på scenen i en koreografi. Spelare X är sjuk och hänger inte med. Systemet sparkar undan en av stolarna så att Spelare X faller och blir skadad. De andra i laget granskar sina spegelbilder samtidigt som Spelare X skriker ut sin ångest. De tar av sig sin hockeyutrustning och får glasögon med matchande ögonbryn som Systemet medan de väntar på att göra uppror. De orkar inte vänta längre och befriar barnet från Systemet i en vild dans.

1.2 Syfte

Syftet med detta arbete är att genomföra ett sceniskt verk utifrån ett audiovisuellt symbolspråk. Frågeställningen är:

Hur kan ett audiovisuellt symbolspråk användas i en scenisk föreställning?

1.3 Tidigare forskning, litteratur och teori

Semiotik är läran om tecken och deras betydelser. Analyser av stillbild och rörlig bild inom reklam, konst, TV och film är vanliga och det har skrivits mycket om ämnet. Tidigare forskning inom ämnet är hämtat från Edvardsson och Nyströms uppsats Musikvideoproduktion som designprocess: En introspektion av en budskapsfokuserad musikvideoprocess (Edvardsson; Nyström, 2010). I deras uppsats nämner de Leeuwen (Van Leeuwen, 2001) som skriver om hur Barthes delar in visuell semiotik inom denotation, konnotation och även photogenia. Denotation är vad och hur något representeras. På ett så objektivt sätt som möjligt beskrivs vad som syns på bilden t.ex. en människa eller en bil. Hur den är framställd t.ex. leende eller körandes på en motorväg. Konnotation är idéer och värderingar som bilden säger och kan urskiljas av denotationen. Vid konnotation börjar en person läsa in saker i bilden och tolka den. T.ex. människan är glad för den har en bra tandläkare eller bilen kör snabbt. Photogenia är hur fototeknik bl.a. ljus, avstånd, vad som är i fokus m.m. spelar in i tolkning av bilden.

Liksom photogenia finns det forskning om hur strukturen i musik allmänt uppfattas eller påverkar människor (Field, 2007). Känslor påverkas generellt mest av tempo och rytm. Ett högt tempo tolkas lätt som glädje medan ett lågt tempo upplevs mer nedstämt. Enkla rytmer som är lätta att följa med i upplevs positiva medan en komplicerad eller udda rytm associeras

med ilska eller ledsamhet. Höga toner upplevs som ljusa och mer glada än låga toner som upplevs som dystra. En harmonik som är tonal och i dur skapar ofta en positiv stämning medan en atonal och dissonant upplevs som negativt. Kombinationer av dessa emotionella strukturer i musiken kan självklart skapa andra stämningar än positiv och negativ. De kan också motsäga sig själva som att en hög tonhöjd kan i ett högt tempo i moll upplevas aggressivt.

Vernallis (2004) nämner Cook som skriver att synpunkter är när musiken eller det visuella betonar varandra t.ex. ett trumslag som sker samtidigt som titeln till en film kommer upp i bild. Synpunkter gör att videon och musiken sammanlänkas, förstärker varandra och att de upplevs tillhöra samma värld. Cook (Vernallis, 2004) menar att genom detta lånar ljudet och bilden egenskaper från varandra. Detta skapar en ny helhet, en metaforisk synpunkt. Som exempel kan klassisk musik i en bilreklam ge bilen elegans medan musiken känns mer i kontakt med nutiden eller kan betona kompositörens (musik)tekniska skicklighet.

Ikoner, index och symboler är semiotiska kategorier (Vernallis, 2004). Ikoner känns igen på sin likhet till föremålet t.ex. kartor och skrivarsymbolen i ordbehandlare. Fotspår av djur, vattenpölar och regn är index som bygger på orsak-verkan förhållanden. När det gäller symboler är det logiska sambandet en överenskommelse som fyller föremålet med betydelse som med trafikljus eller korset som symbol för kristendomen.

Inom psykologin så kännetecknas konst som automatisk fyllt med symbolik till sin natur även om det skulle vara en allegori eller en ikon. Symbolen uppfattas som något annat eller något mer än bara det som syns och kopplingen behöver inte vara logisk eller sammanhängande. Allegorier är abstrakta ting som förverkligas men mottagaren vet att det inte existerar i denna form t.ex. frihetsgudinnan är konstnärens bild av den abstrakta friheten. Liknelser är tillfälliga bilder eller metaforer som förklarar egenskaper som redan finns hos föremålet (Mattson, 1956).

Visuell retorik eller bildretorik (Hansson, 1999) beskriver relationerna mellan skaparen, verket och mottagaren. Vem vill säga något, vad blir sagt och hur uppfattas det? Det beskriver texten till sångerna som kan liknas vid tal. Genom retoriken går det att ta in information

utanför själva verket i sig och relatera det till sin samtid. Detta gäller även inom verket då flera karaktärer kan interagera med varandra genom retorik.

2. Metod

För att kunna göra undersökningen av Iams videor behöver jag ta reda på sätt att kategorisera det som syns och hörs. Om det kan styrkas att konnotationen har grund i denotationen så är chansen större att jag gör en korrekt eller meningsfylld tolkning. Även om allt som sker inom konsten enligt psykologin är symboliskt eller mättat med innebörd, så skapar det mer tolkningsutrymme ju fler kategorier som finns att dela in i. Det kan bli stor skillnad om något går att tolkas som en allegori, liknelse eller ikon. Jag hoppas hitta mönster i hur symboler används i musikvideor som har kopplingar till varandra eller är delar av ett större verk. På så sätt närmar sig berättandet ett mer filmiskt tidsspänn och kan ge en bättre helhet till videor som släpps från samma album eller musik som hör ihop sceniskt. Det kan också ge verktyg hur artister kan tänka kring och förfina hur de leverera sitt budskap visuellt i en tidsanda eller på internet där kommunikationen i första hand är visuell.

Metoden kommer vara en kvalitativ semiotisk analys och retorisk analys av sju musikvideor i Iams bserie. Det är den mest sedda videoserien av Iam på youtube och den första videoserien projektet skapat som även släppts som album.

En denotation skrevs ned för varje video där jag ibland utgick från varje klipp och antecknade det som syntes i bild. Därefter gjordes en tolkning av det som framkom av denotationen i en konnotation. En tolkning av hela verket började också forma sig efter att flera symboler återkom eller kunde associeras till varandra. Därefter följde en analys av texterna och dess betydelse i förhållande till bilderna. De emotionella strukturerna tempo, rytm, tonhöjd, dur eller moll och tonal harmoni eller atonal dissonans undersöktes. Omvärlden togs in i en retorisk analys där jag undersökte vilka skaparna bakom verket är och vilka deras publik är. Jag gjorde en tolkning utifrån min undersökning och letade i kommentarerna till videorna på Youtube efter hur andra har tolkat verket. Sist gjordes en jämförelse av symbolspråket mellan det sceniska verket Screams och Iams videoserie bounty.

3. Resultat

3.1 Denotation och konnotation

Nedan följer en sammanfattning av varje video för sig med denotation och konnotation.

Musikvideorna finns att se på Youtube i spellistan iamamiwhoami; bounty (audiovisual album 2010)¹. Notera att de tre sista videorna i spellistan iamamiwhoami; 20101104, iamamiwhoami; john och iamamiwhoami; clump inte är en del av undersökningen.

b

Denotation: I ett hus där all interiör är av trä finns en svart katt i ett rum med en spjålsång. I ett annat rum där texten To whom it may concern står på dörrkarmen finns en kvinna och tre män. En av männen vänder ett timglas. Kvinnan är täckt i plast och börjar spela låten på ett tangentinstrument. Männen sitter i var sin soffa och lyssnar på musiken. Deras ansikten är förvridna och ögonen halvslutna. Sången slutar, timglaset är slut och katten lämnar rummet med spjålsången. Katten fastnar i en loop och går ut ur rummet sex gånger.

Konnotation: Scenen påminner om ett gammalt sätt att lyssna på musik där en musiker måste vara närvarande. Männen använder kvinnan för att lyssna på musik och blir höga som om de använde droger. Timglaset tar slut efter fyra minuter, vilket är en typisk tid för en modern låt. Kvinna är inplastad likt en vara som inte får förstöras, hon värdesätts alltså högt av männen. Slitage i träet på instrumentet antyder om att detta har hänt flera gånger, då kvinnans händer följer märkena innan hon börjar spela.

o

Denotation: En svart katt och ett litet kalt träd finns i ett rum med träpaneler. I ett annat mörkare rum finns det större kala träd i krukor. Det syns ögon i stammarna på dessa träd. I en kruka längst bak i rummet står kvinnan och sjunger under ett vitt tyg. Hon bryter sönder tyget och syns då bära en plastkrage kring halsen, stödjande sig på två pinnar, vara täckt i jord och

¹ <https://www.youtube.com/watch?v=M2WDbAFvt6A&list=PL8B1328A38C80B191>

snören kring kroppen. Ett trasigt och tomt glas hänger ovanför henne. Ljus strömmar in i rummet genom pluggar i väggen och genom plasttaket. I ett okänt mörkt rum syns flera masker med nästan självlysande vätska på sig stå på rad. Kvinnan syns nu stå längst fram i rummet med ”ögon”-träden under natten. Hon är naken och både hon och träden har samma vita vätska på sig som maskerna. Det lilla kala trädet från början av videon har blivit pyntat med blonda tofsar, frukt, snören och en plastkrage. Ett tomt glas hänger ovanför det.

Konnotation: I samma byggnad som från b finns ett växthus där kvinnan från b förvaras eller odlas när hon inte spelar musik. De andra träden är musiker som kommit innan henne men männen har tagit all deras frukt. Männen är inte bra på att hålla sina musiker vid liv och måste odla flera efter varandra. Musiker som en förbrukningsvara.

u-1

Denotation: En man med vita underkläder och strumpor sitter ute i en skog. Hans huvud ser för stort ut för kroppen. Mannen går genom skogen och under videons gång förvrids bilden så att hans huvud ser för litet ut för kroppen. Han hittar en borg utav kartonger och går in i den.

En buktalardocka gjord utav kartong, packtejp och garn sjunger låten. Kameran zoomar ut och vi ser att det är mannen i skogen som styr dockan. Han har packtejp som ögonbryn och skägg. Han sitter framför en sprucken spegel med dockan i sitt knä. Han närmar sig dockans ansikte men dockan vrider bort huvudet. Han tittar bort, flyttar dockans hand från sin axel och justerar resåren i kalsongerna. Interiören i rummet är av trä.

Konnotation: Två parallella historier utspelar sig samtidigt. Mannen med tejp-skägget letar i skogen efter kartongborgen och samma man interagerar med buktalardockan. Han är kär i buktalardockan och försöker kyssa den men blir avvisad. Dockan har en egen vilja trots att det är mannen som styr den. Det är mannens syn på kvinnan från föregående videor som ett objekt eller ett medel för att skapa musik som gestaltas. Mannen har ett skägg av tejp som kan ses som en manlighet som bokstavligen är påklistrad eller inte verklig, han försöker framstå mer manlig än vad han egentligen är. Förvridningen av hans huvud liknar den hos männen i b, han är också hög på kvinnans musik. Storleken på huvudet ger associationer till proportionerna hos ett barn. Under videon ändras proportionerna och han har ett litet huvud

på en stor kropp. Detta tyder på att han är naiv som ett barn eller att hans begär är barnsliga. Borgen framstår då likt en träkoja i skogen där han kan leka och ha makt, men den understryker också att makten är falsk.

u-2

Denotation: Mannen kommer in i borgen och rör sig i dess korridorer av kartong. Han klättrar genom ett hål i väggen in ett annat rum där en PET-flaska står fylld med en klar vätska. Han slickar på flaskan och börja en intensiv dans. I ett rum med träpaneler syns mannen vara intim med buktalardockan. I skogen syns det flyga kartonger från borgen och hur mannen river ner den.

Konnotation: Först upplever mannen borgen som en labyrint och ser lite vilsen ut. Genom att bryta labyrintens regler och klättra upp för väggen hittar han det han sökt. PET-flaskan ger associationer till kvinnan från b, då hon också var täckt i plast. Dockan är passiv under sexakten vilken igen kan vara mannens syn på kvinnan men också tyda på ett övergrepp. Allt som händer inuti borgen kan också vara en fantasi över mannens begär av kvinnan och musiken. I ilska eller besvikelse river mannen kartongborgen för likt ett luftslott så är den en orealistisk framtidsdröm. Han inser själv att han inte kommer vinna kvinnans kärlek.

n

Denotation: Kvinnan ligger på en bädd av aluminiumfolie med sex tomater och sex salladsblad kring huvudet och sjunger. Aluminiumfolien rullas upp och täcker henne. I en skog sjunger kvinnan med svart färg/jord på överkroppen. Hon håller i två plastmuggar med vit vätska i. I skogen finns väggar täckta med blanka A4-papper och där finns en katt framför en dator utav trä. Sex sladdar från datorn sticker ut från väggen i ett abstrakt mönster. Kameran åker förbi en spegel och då syns det att den styrs av ett barn, den fjärde väggen bryts. En svart hund leder en person täckt i tomma PET-flaskor ut i skogen där det i riset finns plastmuggar med vit vätska. Hunden dricker vätskan.

Konnotation: Kvinnan erbjuder sig själv (eller sin musik) som en maträtt som ska konsumeras av oss som publik. Vätskan i muggarna skulle kunna vara bröstmjölk som ett tecken på

fertilitet, hon har artistisk frihet i skogen jämfört med en ofertila miljön inomhus som i b och o (den tomma spjalsängen och de kala träden). Hunden framstår som en kontrast mot katten men samtidigt är båda svarta, är husdjur och visar tecken på att vara glada t.ex. katten spinner och hunden viftar på svansen. A4-pappren symboliserar hur hennes liv i frihet är ett oskrivet blad eller hur hon tidigare har varit omgiven av tomma ord. PET-flaskorna och plasten väcker tankar om kvinnan i b och PET-flaskan i u-2, plast kan vara ett slags begär efter musiken. Personen skulle kunna vara både mannen med tejskägget eller hennes publik som följer efter henne ut i skogen.

t

Denotation: Kvinnan står naken i havet och blickar ut mot horisonten. På ytan flyter en stav, en boll och en krona gjorda utav aluminium. Hennes hud är täckt med droppar av vit vätska och hon tar på sig kronan. Hon rör sig sedan över olika naturmiljöer som ett fält, ett buskage och en granskog. Hon sjunger och dansar och samlar på sig bollen, staven och en krage (också utav aluminium) innan hon går tillbaka mot havet. Där dyker hon ner i vattnet och lämnar sina accessoarer flytande på ytan innan hon dyker upp mot ytan igen. Det finns också bilder där hon gör sex olika poser ovanpå en bil täckt av aluminium.

Konnotation: Hon står i havet likt hon stod i krukans i o, detta är hennes naturliga tillstånd i frihet. Hon samlar på sig attribut som en drottning, det är hon och inte mannen som bestämmer nu. Hennes attribut är gjorda utav aluminium som inte är en ädel metall och även ett väldigt formbart material. Det kan vara mannens syn på henne som en drottning av musik och aluminium som gör att han ändå kan forma henne efter sin vilja, eller hur hon själv formar sitt öde från och med nu.

y

Denotation: I ett rum med pelare sitter mannen med tejskägget på en tron och strör blanka papper omkring sig. Han går iväg och släpper ifrån sig en stav, boll och en krona utav packtejp. Kvinnan syns sjunga naken under vatten och kommer sedan ut ur ett träd i en aluminiumskog utan löv. Hon kommer ut ur ett ovalt hål med ett mindre hål ovanför sig. En hand utav aluminium räcker henne en lysande glödlampa ur det mindre hålet. Hon håller den

över sitt huvud och går igenom skogen. Hon vänder sig tillbaka mot trädet och vägen är upplyst utav lysrör som hänger ovanför marken. En riddare syns i skogen och attackerar träden med olika vapen. Tejpmannen sitter på sin tron och får vit vätska i ansiktet. Kvinnan är i växthus fyllt med blanka papper, kala träd och ett litet barn. Hon är själv täckt med papper. När hon sjunger blir hon gradvis svart och täcks utav aluminiumfolie. Inuti aluminiumfolien sjunger hon och sluter ögonen för att plötsligt öppna dem. Då syns riddaren med en lans igenom kroppen. Scenerna efter detta utspelar sig i ett hus där all interiör är vit. En katt står på ett runt bord dukat för sex personer och en aluminiumrulle i mitten. Hunden syns ligga bakom en vit kruka med texten To whom it may concern. Det hänger ett par fötter ovanför krukans öppning och droppar vit vätska ner i den. Något i krukans öppning rör på sig.

Konnotation: Kvinnan återföds och är upplyst i en miljö som inte är naturlig, borta är skogen och huset med träpanelerna. När hon är i växthuset kan det också ses som en återfödelse p.g.a. barnet som är närvarande och de tomma oskrivna bladen. Hon blir täckt av aluminium som i n och hennes musik är klar att konsumeras igen.

Mannen med tejpskägget strör blanka blad kring sig för han har inget att säga eller kan inte skapa musik utan kvinnan. Han ger upp sin makt över henne när han likt henne ger upp sina egna attribut (staven, bollen och kronan). Han kommer sig självt i ansiktet.

Riddaren söker efter kvinnan men kan inte hitta henne i skogen och attackerar träden i desperation. Riddaren är tejpmannen som försöker vara hennes räddare i nöden och vinna hennes gunst. När riddaren dör så dör också mannen. Vi ser senare hur mannen är hängd och hur hans säd droppar ner i en kruka som får liv. Är det ännu en musiker som växer där?

3.2 Textanalys

Texterna är hämtade från genius.com och går att läsa här: <https://genius.com/albums/Iamamiwhoami/Bounty>. Texterna på genius stämmer till övervägande del överens med texterna så som de är skrivna i albumomslaget till skivan Bounty. Skillnaderna är att texterna på genius innehåller mer information kring texter som upprepas, texter i körpartier, delar i

låten som vers och refräng. Vissa fraser har användare på genius också gett egna tolkningar på.

b

Avsändaren lever i misär och skulle hellre dö eller kasta sig ut i det okända än att leva kvar i det. Att vilja nå högre kan tolkas som viljan att må bättre eller nå ett mer kreativt tillstånd. Hon vill känna lust och glädje i musiken som männen i videon gör. Mottagaren till texten kan vara hennes egna kreativitet som hon vill fly till en annan plats med.

o

Texten handlar om skadlig kärlek. Personen som är kär i henne saknar förmåga att älska på riktigt och kan inte ta hand om henne. Fullmånen som nämns brukar kopplas till onaturliga fenomen eller att något förändras likt månens faser. Hon lämnar personen och hittar ny ungdomlig energi inom sig själv.

u-1

Att lämna personen har gett henne nytt liv eller så vänder hon sig till männen i b som använde henne för att lyssna på musik. Hon slutar att låtsas tycka om musiken hon gjorde förr och skapar ny musik likt fågel fenix som reser sig ur askan. Texten har en ganska aggressiv ton, hon vill ta revansch på dem som höll henne fången.

u-2

Genom att lyssna på låten kan man höra olika vad texten är t.ex. you can't be mine, you can't be the knight. You can't be the night är den korrekta textraderna men det kan också vara ett konstnärligt val att göra texten vag eller tolkningsbar med tanke på att mannen med skägget varken kan få henne och att en riddare syns i videon till y. Texten i b och videon till o antyder att det är på natten, alltså i det fördolda, som hon vill göra sin musik och det där hon är fri. Männen som vill ha makt över henne kan inte nå henne.

n

Mottagaren till texten är vi i publiken. Hon välkomnar oss till hennes värld av audiovisuell konst och kontakten med oss ger henne ny kraft att komma över uppbrottet. Hon är i ett nytt sammanhang där hon bestämmer och det är mer jämställt. Men hon känner osäkerhet för framtiden: vad händer nu och vad ska hon göra när hennes liv är ett oskrivet blad?

t

Många kopplingar till videon t.ex. baklängesgång, öppna fält (av rädslor) och druckning. Hon nämner hur männen jagar efter henne och andra kreativa själar för att konsumera deras musik. Hon har byggt en ny värld (av videor och musik) som konkurrerar med deras. Hon släpper taget om sitt förflutna (den delen som drunknar) för att ge plats åt det nya.

y

Avsändaren är hennes gamla jag som hon lämnade i t. Hon sjunger om den nya musiken som ett litet hopp som ska sjunga en passionerad låt utav eld! I slutet dissar hon den värld som männen byggt upp och säger att det finns mer till historien att berätta.

3.3 Emotionell struktur

	b	o	u-1	u-2	n	t	y
Tempo	81 bpm	107 bpm	ca 65 bpm	ca 135 bpm	87 bpm	128 bpm	120 bpm
Rytm	enkelt	snabb underdelning	enkel	udda taktart 4/4+3/4	6/8, snabb underdelning	synkopera t m.m. rörlig	4/4 komp med synkop synth
Melodins omfång	ca 1 oktav	1 oktav+1 kvart	2 oktaver	Stor septim	1oktav +stor sext	2 oktaver + liten ters	1oktav+1 kvart
Dur/moll	dur	moll	dur	moll	dur	moll	moll/dur
Harm/diss.	harm	harm	harm	harm	harm	harm	harm

Min uppfattning är att Fields (2007) emotionella struktur gäller allmänt för musik och att slutresultatet, den känslan man uppfattar, påverkas av många musikaliska strukturer men även utförande. Resultatet påverkas också av att vi rör oss i en kommersiell/populär genre med

typisk förekommande strukturer för den genren t.ex. alla låtar är harmoniska och tonala, dur och moll blandas i formdelar eller att sångdubbar i oktaver förekommer ofta m.m.

Däremot tycker jag att låtarnas stämning kan ha mycket grund i den musikaliska strukturen. u-1 har det långsammaste tempot ca 65bpm (negativ emotion) och är i dur (positiv emotion) vilket ger en rogivande och nästan sakral stämning som förstärks av att den framförs a capella. u-2 som kontrast framstår som den vildaste eller mest dansanta låten har det högsta tempot, går i moll och har en udda taktart.

b: drömsk och melankolisk

u-2: vild och dansant

o: magisk

n: lekfull, trygg och sorglig

u-1: rogivande eller sakral

t: olycksbådande och triumferande

y: ledsen, tillbedjande och popig

3.4 Mottagare och sändare

To whom it may concern byter ungefär Till den som detta berör och kan användas i brev om mottagaren är okänd. Den som skickar dessa audiovisuella verk vet inte vem publiken är eller om det är någon som känner sig manad att ge respons. Identiteten hos den som skickar verkar vara oklar för den själv också. Namnet iamamiwhoami består av ett påstående och två frågor (I am. Am I? Who am I? / Jag är. Är jag? Vem är jag?) som bekräftar osäkerheten. To whom it may concern är också namnet på det bolag som ger ut Iams musik².

Innan Iam släppte Jonna Lee två skivor med akustisk singer-songwriter musik (D. Davidson-Vidavski, 2017). I en intervju med musikbloggen PSL förklarar hon varför hon kände ett behov av att göra en förändring av sitt sound och image:

Musikaliskt så kände jag mig blygare än vad jag kanske är, och medialt så kände jag också att sättet som jag presenterade mig på och själva grejen att göra intervjuer som är en del av att va artist... hela den delen tog överhand av musiken och jag ville liksom ändra på det. Så då började vi som en rolig... som ett experiment egentligen, se vart det ledde med korta musiksnuttar som utvecklades till hela låtar och hela videos. Så sen

²<http://towhomitmayconcern.cc/about>

släppte jag det här på ett youtube-konto som hette iamamiwhoami. (J. Lee, 2014, 2min 39 sek <https://youtu.be/yTyGrGNqfpg?t=2m39s>)

3.5 Tolkning

Artisten Jonna Lee tycker inte om den konstnärliga riktningen, mediala fokuset eller normerna kring hur hon ska arbeta. Hon bryter med sin tidigare karriär, image och sound för att satsa på något nytt och okänt för att få mer kreativ kontroll. Det audiovisuella verket handlar på så sätt om sig självt, sin uppkomst, känslorna hon hade innan, under och förhoppningarna inför framtiden utifrån hennes perspektiv som artist.

Kvinnan i verket är Jonna Lee själv. Katten är en annan version av artisten som ofta inleder varje video. Siffran sex är en symbol för verket i sig som består av sex delar där u är delat i två (u-1 och u-2). Genomgående i videoserien rör vi oss från naturliga material till mer onaturliga material. Framförallt är saker gjorda utav trä i olika förädlade stadier t.ex. skogen, träplankor och papper. Serien börjar i ett hus utav trä och slutar i en byggnad som är vit, ljus och modern. Detta kan vara övergången från det akustiska soundet på tidigare skivor till det nu elektroniska soundet. Männan i verket är en personifiering, allegori, av de normer och arbetssätt som tyngde ner henne kreativt som hon gör uppror mot. Död och återfödelse återkommer ofta. Genom att bryta med sin tidigare och ofertila (som i ej kreativ eller skapande) karriär blir hon återfödd som en ny artist som har energin att skapa något nytt. Lika så dör mannen, det gamla arbetssättet, och ur detta skapas det nya audiovisuella sättet.

3.6 Andra tolkningar och alruna

Ett av verkets styrkor är enligt mig att det går att fylla med betydelse beroende från vilket perspektiv man väljer att se det. Med utgångspunkt från relationer och fokus på texten skulle det kunna handla om att ta sig ur ett destruktivt kärleksförhållande. Ett perspektiv utifrån genus ger verket en annan tolkning eller ännu ett lager att förhålla sig till. I kommentarsfältet till videorna på youtube undrar många vad det handlar om och några gör kopplingar eller länkar till hemsidor som gör kopplingar mellan verket och myter kring örten alruna (se bilaga

2). Denna tolkning tar hänsyn till videoserien iamamiwhoami; prelude³ som släpptes innan videoserien Bounty (Tyak, 2011, <http://songmeanings.com/songs/view/3530822107858834811/>). Titlarna i preludeserien är siffror som motsvarar bokstäver i alfabetet och stavar ut bl.a. Mandragora Officinarum, som är ett annat namn för alruna. Denna tolkning utgår ifrån att Jonna Lees karaktär är en mänsklig alruna och förklarar många detaljer eller symbolik som jag inte kunnat förklara i min egen analys. Djurlätena i början på varje video, hunden och den hängande mannen har alla koppling till mytologin. Många bilder blir tydligare om man utgår från alrunan som inspirationskälla. Motivet att använda alrunans mytologi tror jag är densamma som i min egen tolkning och att Iam använder den som ett filter att berätta sin historia genom.

3.7 Jämförelse med Fill The Air With Screams

Den största skillnaden i användandet av symboler mellan verken anser jag vara i vilken grad de är utvecklade. Iams använder flera symboler som berättar samma sak och har fäste i både text och flera visuella markörer som återkommer i olika form. Texten i n ”my only fear is real life” kopplas till texten ”meadows of fear” i t, som visualiseras av det öppna fältet som liknar de tomma A4-pappren som är gjorda utav trä o.s.v. Samma symbol kan betyda olika saker i sammanhanget t.ex. den vita vätskan. Med inspiration utav mytologin kring alrunan ges verket en tidlös och mystisk kontext. De bygger upp en hel värld. Symboliken i Screams är mer enkel och baserar sig på omskrivningar av händelser, liknelser och ordlekar. Hockeylaget är inte ett hockeylag utan något annat som har samma egenskaper som ett lag t.ex. de måste alla samarbeta för att kunna vinna. De bildar också en hockeykör när de sjunger, vilket är ett förverkligande av en ordlek. Att de tar av sig sin utrustning är en förvandling där de inser att de måste bli mer sårbara för att kunna utvecklas. Det visar också att de slutar att vara ett lag utan blir individer som samarbetar. I resten av föreställningen finns inga kopplingar till hockey, sport, händelser inom sportvärlden eller tävlingar. Symbolen står för sig självt och fortsätter inte in i resten av föreställningen som i fallet med Iams Bounty.

³ <https://www.youtube.com/watch?v=oPFM3DUVT-8&list=PLTUPKiel2a3uo6isZpTidV5dJnUmvHEbL>

Båda verken gör uppror mot en allegori och ett traditionellt eller normativt sätt att göra saker på. Iam gör uppror mot sitt gamla sound personifierat av männen och laget i Screams gör uppror mot Systemet som de lever i och är beroende utav. Systemet är först personifierat innan de inser att de är alla en del utav att skapa det, till skillnad mot Iam där männen dör och hon återföds ur detta. Sammanhanget känns också viktigt där Iam skickar ut sina videor anonymt på internet och Screams utspelar sig på den plats där handlingen sker. Båda verken gör upp med förväntningar kring hur de ska vara. I Iam är musiken lika viktig som det visuella till skillnad mot andra musikvideor som ofta är ett medel för att sprida musiken. Screams spelades i Nathan Mielsteinsalen som är byggd för kammarmusik men musiken är till största delen elektronisk och förinspelad. Utförandet närmar sig karaoke, som kan anses ha låg status jämfört med musik framförs ur den klassiska genren.

3.8 Sammanfattning

Utifrån denotationen verkar det audiovisuella verket berätta om en kvinna som odlats fram för musikunderhållning och hur hon flyr från männen som håller henne fången. En del av henne dör och likaså en man för att hon ska kunna återfödas och vara fri. Texterna förklarar känslorna hon hade innan, under, efter och inför framtiden efter uppbrottet. Låtarnas känslotillstånd har grund i den emotionella strukturen. Jag kopplar att artisten Jonna Lees vilja att förändra sitt sound och image skapade Iam och det audiovisuella verket. Min tolkning är att verket handlar om sin egen uppkomst och Jonna Lees behov att bryta av mot sitt förflutna. Verket har en mer utvecklad symbolism som lyckas bättre med att bilda en egen värld till skillnad mot Screams. Likheter jag ser mellan verken handlar om att göra uppror mot en personifikation och traditioner eller normer.

4. Diskussion

En av de slutsatser jag kan dra är att symbolspråk går att översätta mellan olika medier. Symbolerna i Iam verk skulle kunna göras om för scenen och Screams för rörlig bild eller båda till en text. Det är ramarna kring de olika medierna som skapar begränsningar och

tydliga skillnader för vad som kan utföras. Symbolerna skulle kunna vara desamma men uttryckas olika och därför tolkas olika beroende på mediet i sig. Photogenia (Van Leeuwen, 2001) är ett verktyg inom rörlig bild som blir svår att återskapa på scenen. I Bounty börjar kameran ofta nära för att visa detaljerna och sedan backa för att visa helheten. Detta skulle kunna ske genom att rama in scenen med ljus och mörker, för att sedan avtäcka en större helhet och flytta fokus. En video kan också ses flera gånger av mottagaren medan en scenisk föreställning bara har en chans på sig. Denotationen kan bli svårläst av publiken om den är otydlig eller t.ex. för liten för att ses ända bak i salongen, och då förloras möjlighet att göra en hel konnotation.

Jag anser att undersökningens syfte har uppnåtts då ett sceniskt verk har genomförts med inspiration av det audiovisuella verket och dem delar ungefär samma dramaturgiska utgångspunkt. Screams skulle kunna utveckla sina symboler för att skapa en större helhet eller en värld där allt är sammanlänkat i samma anda som Iams Bounty. Händelsen när Spelare X faller mellan stolarna skulle kunna visas eller återkomma som andra symboler i föreställningen. Att våga visa sig sårbar genom att ta av sig utrustningen skulle kunna kopplas till självbilden som utforskas i speglarna. Spegelarna skulle kunna återkomma som hela, splittrade eller riktade mot publiken. Karaktären Systemet skulle kunna få en makeover baserad på en mytologi kring Brahma och Vishnu, hinduiska gudar som skapar respektive upprätthåller världen. Möjligheterna är stora och bara fantasin sätter gränserna. Min vision kring föreställningen genomfördes inte helt då det fanns detaljer eller stora delar med musik som ströks för att kunna hinna med att genomföra den på kort tid. Den kreativa delen och repetitionerna har varit snabba och roliga att göra. Arbetet runtomkring t.ex. att skriva manus, hitta rekvisita, boka lokaler, hitta reptider m.m. är det som har dragit ut på tiden och upplevts som tyngst att jobba med. I framtiden skulle jag vilja dela upp det praktiska och konstnärliga ansvaret. Koreografin skulle någon annan lika gärna kunnat gjort, möjligen med ett bättre sceniskt resultat och med mer tid över för planering.

Det vore intressant att i framtiden fortsätta att undersöka översättningar mellan olika medier som t.ex. scen och video för att undersöka mediernas möjligheter och begränsningar. Arbetet med Screams och uppsatsen har skett lite bakvänt då jag skrev och genomförde

föreställningen innan undersökningen gjordes. Det naturliga hade kanske varit att göra undersökningen först och sedan skriva föreställningen utifrån den. Med nya kunskaper om symbolspråk och även emotionell struktur inom musik (Field, 2007) gör det intressant att se vad det skulle blivit av föreställningen om jag hade börjat med undersökningen först.

Referenser

To whom it may concern. (2017). iamamiwhoami. Hämtat 2017-20-11 från <http://towhomitmayconcern.cc/creators/iamamiwhoami>

Skolverket. (2011). Ämne - Estetisk Kommunikation. Hämtat 2017-20-11 från <https://www.skolverket.se/laroplaner-amnen-och-kurser/gymnasieutbildning/gymnasieskola/est>

Edvardsson, S. Nyström, J. (2010) Musikvideoproduktion som designprocess: En introspektion av en budskapsfokuserad musikvideoprocess. Umeå Universitet

Van Leeuwen, T. & Jewitt, C. (2001). Handbook of visual analysis. SAGE Publications

Field, B. (2007). The impact of visual stimuli on music perception. Haverford College. Dept. of Psychology

Vernallis, C. (2004). Experiencing Music Video: Aesthetics and Cultural Context. Columbia New York: University Press

Mattson, G. (Red.). (1956). Psykologisk pedagogisk uppslagsbok. Stockholm: Natur & Kultur. (Symbol, sidan 1428)

Hansson, Hasse, Karlsson, Sten-Gösta & Nordström, Gert Z (1999) Bildspråkets grunder – om konst, film/TV, reklam, nyheter, barn/ungdomskultur. Stockholm, Liber AB

Davidson-Vidavski, D. (2017). Ionnalee about. Hämtat 2017-12-01 från <https://ionnalee.com/about>

Lee, J. (2014). Citat från intervju i PSL hämtat 2017-12-01 från <https://youtu.be/yTyGrGNqfpg?t=2m39s>

tyak. (2011). T lyrics. Hämtat 2017-12-01 från <http://songmeanings.com/songs/view/3530822107858834811/>

Bilaga 1

Manus Fill The Air With Screams (11/9-17).

Scen 1: etablera plats och Systemet makt.

Scen 2: Laget lär sig koreografi och Spelare X faller

Scen 3: Spelare X reser sig igen

Scen 4: Revolution

Scen 5: ”Extranummer” applådtack.

Systemet: Person som skapar ordning, struktur och regler. Bestämmer vad alla ska förhålla sig till utan att kunna se helheten eller konsekvenserna. Dålig syn med Stora ögonbryn.

Byggarbetare: Bygger upp sceneriet på beordan av Systemet.

Laget: Ett lag hockeyspelare som brinner för sporten och gemenskapen som den ger, känner tillit till varandra. Försöker följa med i koreografin som Tränarna lär ut men lider av Systemets regler. Stöttar spelare X.

Spelare X: Person som uppvisar tydliga fysiska sjukdomar och har svårt att hänga med i koreografin. Faller tillslut när Systemet drar undan stolen. Uppmärksammar ett fel utfört av Systemet som gör att resten av laget sluter upp.

Tränarna: Lär ut koreografin till Laget och stöter också på problem utav Systemet.

Scen 1.

Systemet går ut på scenen och startar musiken. Larmet av en sprängning hörs och Systemet föder en bäbis när smällen kommer. Systemet fortsätter att bygga upp sceneriet genom att bestämma vart Byggarbetarna skall ställa speglarna/stolarna/krubban och lägger bäbisen i krubban. En krona bärs ut och sätts på bäbisen. Systemet demonstrerar yttligare sin makt genom att bestämma vad byggarbetarna göra i en koreografi.

På backdroppen syns ett rikt hus men insidan är gjort av kartong med månes olika faser inritat.

Musiken är instrumental och bygger på trummor och beats. Ett fill bestämmer när Systemet ändrar systemet för vad som händer t.ex. vad byggarbetarna gör.

Scen 2.

Ett lag hockeyspelare kommer ut på scenen och lär sig en koreografi av sina Tränare. Koreografin ska vara lite svår att göra i hockeyutrustningen. En person, Spelare X, mår fysiskt dåligt och spyr/ hostar/nyser/tar paus/dricker vatten/hänger inte med de andra så bra. Systemet kommer och skapar kaos för Laget genom att tvinga dem att blunda, vända dem ifrån varandra m.m. Allt avslutas med att Laget går på led på stolar. Systemet drar undan en stol framför Spelare X så den ramlar ner och blir liggande.

Backdrop: Ett ur. Eld till vatten/regn. Systemet sjunger.

Scen 3.

Spelare X som ligger mellan stolarna känner sig sviken av Systemet och börjar ta av sig sin hockeyutrustning och skriker. De andra spelarna granskar sina spegelbilder och instämmer i skriket. De sätter blanka A4 papper på speglarna och tar av sig sin utrustning. De omfamnas i mitten.

Backdrop är en kraftig redigerad och klipp version av det som händer på scenen. Spelare X sjunger, resten av Laget körar.

Scen 4.

Alla tar på sig stora pappers-ögonbryn och demonstrerar mot Systemet och kräver revolution. Vild dans. De befirar bäbisen från kronans börda. Alla går ut.

Backdroppen är en live-video på publiken.

Någon/flera/alla ur Laget sjunger.

(Scen 5.)

Extra nummer: trummorna från Scen 1 återkommer och alla sjunger Musik Skall Byggas Utav
Glädje ovanpå och tar sina tack applåder.

Text Scen 2.

Calming the hand, stroking my back and... Comfort is always a stranger invited

If it's hollow refill it

If it struggles then kill it Destroy, renew laugh and consume

Who feeds the hours? Emotions and its fuel?

Who gives and who falls? Who might notice what you keep?

Show me your armour but hide the effort Comfort is always a stranger invited

Who feeds the hours? Emotions and its fuel

Who gives and who falls? Who might notice what you keep?

And the fear is a reflection of our loss Love this body, mourn the context Hollow, refill it

Struggle, kill it Destroy, renew laugh and consume

Who feeds the hours? Emotions and its fuel?

Who gives and who falls? Who might notice what you keep?

Text Scen 5.

Salty water, salty river

keeps me floating on my pillow Teardrop into my iris Truth is silence cause the violent song

Try to resolve, need to desolve every layer of my armour Teardrop onto my roots on the soil
so dry, counting lies. I cry. Counting lies, I cry.

Feeling empty, slowly confessing

All the dreams I had were my favorites

As I filled the endless ocean

I'll open up my lungs fill the air with screams! Fill the air with screams!

We're all persuading hope We're not letting you go

Text Scen 4: Killing My Darlings.

I've got no time for philosophy

Thinking what if, how it could have been The only constant is change you see And I'm tired
of waiting

They put faith in the system, they've got rage on their streets It's not that easy but it's easy to
see

We put faith in the system, we've got rage on the streets Can't see the forest for the trees

Killing my darlings growing up Killing them softly

We all love the norm abusively Killing my darlings growing up here

Too slow too conservative

Killing my darlings...

I've got no time, no time for philosophy

They put faith in the system, they've got rage on their streets It's not that easy but it's easy to
see

We put faith in the system, we've got rage on the streets Can't see the forest for the trees

Killing my darlings...

Bilaga 2

Smellslikerandomness för 2 år sedan

God I want to understand this series so ha sand fully understand the meaning behind the preludes and bounty but I can't figure it out and I want to know what it all means and what the true story is about because I love it.

SVARA 6

Dölj svar ^

Amanda Lee Dube för 2 år sedan

It's all based on Nordic mythology. Pretty cool stuff!

SVARA 1

Jota C för 2 år sedan

watch the concert, it's like a "revelation"

SVARA 1

Tomáš Anděl för 2 år sedan (redigerad)

Here You go... ;) <http://hellaine.livejournal.com/49637.html>

SVARA

Clematisian för 3 år sedan

... "You can't be the knight." ...

SVARA 5

Dölj svar ^

PunkdRebel för 3 år sedan

"Come, be mine" Is what I heard.

SVARA 1

Carl Henricsson för 3 år sedan

+PunkdRebel according to the internet its you can't be the knight. Can't be sure though since I don't think iamamiwhoami posts their lyrics anywhere.

SVARA 1

Clematisian för 3 år sedan

+Carl Henricsson

... an ardent fan of iamamiwhoami's (hey, aren't we all?), Dariana, has an amazing web logue all to do with them. Plenty of lyrics there @ forsakenorder (dot) com ... Safe journeys!

SVARA

Kat Blaque ✓ för 3 år sedan

I just realized that the end is a connection to Mandrake. Mandrake is supposedly the result of a hung man's seed. Interesting.

SVARA 10

Screenshots utav kommentatorsfältet på videorna på Youtube. Kommentarererna är hämtade ovanifrån och ned ifrån videon till b, u-2 och y.

Två bloggar nämns i kommentarererna som tolkar verket utifrån alruna perspektivet.

<http://hellaine.livejournal.com/49637.html>

<http://forsakenorder.com>